

ONDERZOEK DOOR
HEMBYSE ARCHEOLOGIE :
site Ronse, Maquisstraat 193

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten (archeologienota of nota)	☐
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen (archeologienota of nota)	☒
Archeologierapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Eindrapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

INHOUDSOPGAVE

1	Administratieve fiche.....	3
1.1	Situering van het onderzoeksgebied.....	3
1.2	Projectcodes of ID nummers.....	5
1.3	Betrokken actoren.....	5
1.4	Bewaring van de data	6
2	Dataset en waardering	8
2.1	Bestaande data.....	8
2.2	Ontbrekende data	9
2.3	Waardering	11
3	Literatuuroverzicht	13
3.1	Naslagwerken	13
3.2	Online bronnen.....	15

1 Administratieve fiche

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Ronse	
Deelgemeente	n.v.t.	
Straat en straatnummer	Maquisstraat 193	
Lambert 72-coördinaten	N	X: 98486,049/Y: 157761,732
	Z	X: 98481,604/Y: 157681,563
Oppervlakte	3415m ²	0,34 ha
Oppervlakte bodemingreep	100%	

97687
98087
98487
98887

HEMBYSE

- 2021 H 28
- Aanmaakdatum van plan nr. 001
- 4/08/2021
- Onderwerp: topografische situering

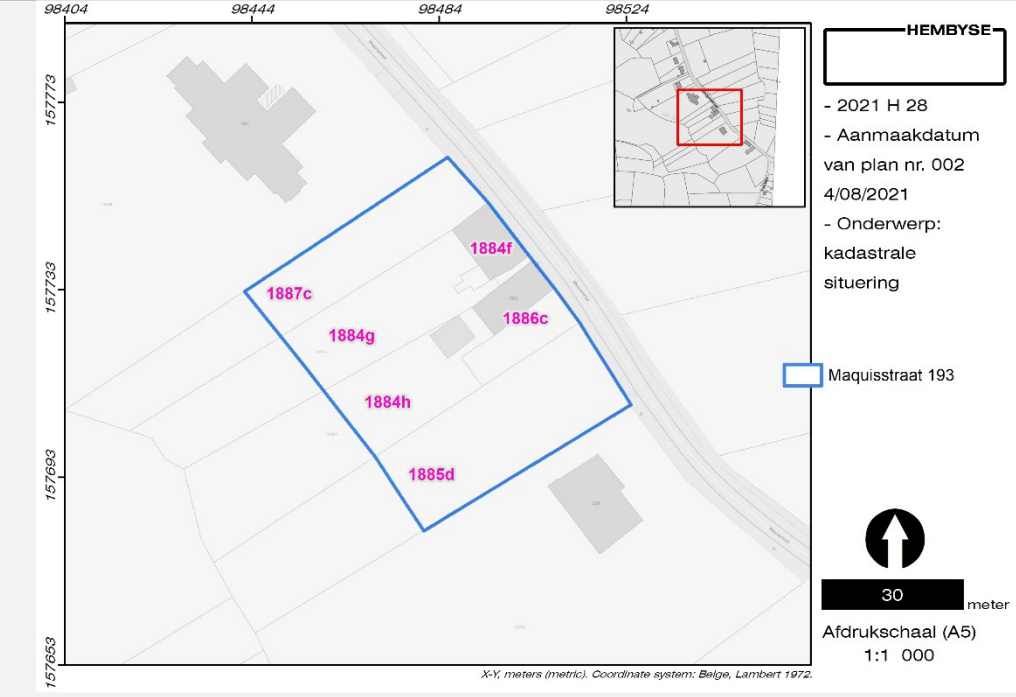
310

meter

Afdrukschaal (A5)
1:10 000

X-Y: meters (metric). Coordinate system: Belge, Lambert 1972.

Kadastrale situering	Afdeling	RONSE 2
	Sectie	C
	Percelen	1887c; 1884f; 1884g; 1884h; 1886c; 1885d

	
Datum van toekenning van de onderzoeksoopdracht aan Hembyse bv	7 juli 2021
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Archeologienota
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	5 werkdagen
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	ID nummer
Bureaustudie	2021 H 28	
Landschappelijke boringen		
Verkennde boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem		
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	RON-MAQ3	

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Veldwerkleider	Bart De Smaele	
Assistent-archeoloog/archeologen		
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Conservator		
Natuurwetenschapper		
Geofysicus		
Materiaaldeskundige		
Fysisch-antropoloog		
Andere (regio)specialisten		
Initiatiefnemer (enkel zichtbaar in de privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	☒
	Publiekrechtelijk	☐

Omgevingsvergunning:	Verkaveling van gronden (verkaveling)	☒
	Verkaveling van gronden (afsplitsing)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen)	☐
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed	
	Werkgebied WA1	

1.4 Bewaring van de data

6

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2021
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	191
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2021. <i>Archeologienota naar aanleiding van een verkaveling aan de Maquisstraat 193 te Ronse</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 191, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (enkel zichtbaar in de privacyfiche)	

Bewaring	archeologisch	n.v.t.
ensemble		
Gebruiker van het archeologisch ensemble		n.v.t.
Bevoegde IOED/OEGemeente		Nog geen dekking
Bevoegd	Onroerend	Nog geen dekking
Erfgoeddepot	(definitieve	
bewaarplaats	van	
het	archeologisch ensemble)	

2 Dataset en waardering

2.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.

Op basis van het uitgevoerde traject kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☐

toelichting

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat er naar alle waarschijnlijkheid geen archeologische sporen en structuren bewaard zijn. Het onderzoeksgebied is bebouwd sinds het midden van de 18^e eeuw. Echter, recentere bouw- en afbraakfasen in de loop van de 20^e eeuw, in combinatie met de sterke erosiegevoeligheid van het onderzoeksgebied, dat zich op een steile helling naar de vallei van de Tombeekwaterloop bevindt, hebben een dermate nefaste impact gehad op het eventueel aanwezige bodemarchief. De verstoring van de bodem reikt tot in het tertiair sediment !

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA ☒ NEE ☐

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.

Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

2.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☐

toelichting

De controleboringen wijzen op een sterk antropogeen beïnvloede bodem, waarbij slechts sprake is van A/C-profielen. In combinatie met een sterke erosiegevoeligheid wijst dit op een slecht bewaarde bodemopbouw.

Geofysisch onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Het onderzoeksgebied leent zich niet voor deze onderzoeksmethode.

Landschappelijke boringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

De Pleistocene sedimenten zijn volledig geërodeerd en de ondiepe Holocene bodem is totaal verstoord.

Prospectie met ingreep in de bodem ifv sporensites (proefsleuven, proefputten)	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Er is weinig tot geen kans om nog archeologische grondsporen of goed bewaarde structuren aan te treffen.

Vlakdekkende opgraving	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Deze onderzoeksmethode heeft op basis van de bestaande dataset geen zin.

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervullen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

Te nemen maatregelen:	JA	☐	NEE	☒
-----------------------	----	--------------------------	-----	-------------------------------------

Korte omschrijving:

Vrijgave van het terrein.

Er zijn enkele duidelijke aanwijzingen voor de afwezigheid van archeologische sporen en structuren.

- Het gebied bevindt zich op de flank van een noord-zuid gerichte heuvelrug die in zuidwestelijke richting afdaalt naar de vallei van de Tombeekwaterloop. In theorie behelst het dus een gunstig gelegen positie in het landschap.
- De aardkundige data wijzen in realiteit echter op een complete afwezigheid van quataire sedimenten, wat enerzijds verklaard kan worden door deze steile helling en het feit dat er bijgevolg sprake is van een sterke erosie.
- Daarenboven wijzen de aardkundige data, net als het historisch kaartmateriaal, op een opeenvolging van verschillende bouw- en afbraakfasen, die alles bij elkaar een erg nefaste impact op het bodemarchief hebben gehad.

2.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP worden ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord.

Deze onderzoeksvragen zijn:

1. Bevat het onderzoeksgebied archeologische sporen, structuren of afgelijnde sites ?

Het onderzoeksgebied bevat naar alle waarschijnlijkheid geen goed bewaarde archeologische sporen, structuren of sites. De oudste bewoning bevond zich aan de Maquisstraat. Het betreft een 18^e-eeuwse hoeve die tot op heden aanwezig is. In de loop van de 20^e eeuw is er sprake van verschillende bouw- en afbraakfasen die een duidelijke verstoring van het bodemarchief hebben veroorzaakt. Daarenboven dient ook de sterke erosiegevoeligheid van het gebied in rekening gebracht te worden, waardoor ook in minder bebouwde zones sprake is van een verstoord bodemprofiel (A/ON/C). De kans op het aantreffen van archeologisch relevante sporen en structuren is bijgevolg zeer klein tot onbestaand.

2. Zo ja: Is deze archeologische vindplaats voldoende waardevol dat het behoud in situ of ex situ de noodzakelijke investeringen verantwoordt ? Zo ja: motiveer.

De 18^e-eeuwse hoeve heeft een bouwhistorische waarde, maar naar alle waarschijnlijkheid geen archeologische waarde. In de afweging kosten versus baten heeft het weinig zin om verder archeologisch onderzoek (i.e. prospectie) uit te voeren.

3 Literatuuroverzicht

3.1 Naslagwerken

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: *Historische stadskern van Ronse* [online] <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300596> (geraadpleegd op 5 augustus 2021).

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Bogemans, F., 2005. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart – kaartblad 30/38*, Geraardsbergen & Ath (deel), Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

13

De Smaele B. & Pieters H., 2020. *Archeologienota naar aanleiding van een verkaveling aan de Maquisstraat 233 te Ronse*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 155, Gent.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Massagé L., 2021. *Archeologienota Ronse – Mgr. Beylsstraat*, BAAC Vlaanderen Rapport 1668, Gent.

Matthijs J., 2002. *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 27-28-36, Proven-leper-Ploegsteert*, Geological Service Company bvba.

Pede R., 2021. *Ronse Aatstraat Beukenlaan*, SOLVA, Sint-Lievens-Houtem.

Pede R., Clement C., De Cleer S., Guillaume V., Cherret  B. 2015. *Ronse De Stadstuin. Archeologisch onderzoek*, Solva archeologie rapport 20, Erpe-Mere.

Thys C., Van Goidsenhoven W., De Tollenaere J. & Willaert A., 2017. *Parking Station (Ronse, Oost-Vlaanderen)*, Ruben Willaert, Sint-Michiels-Brugge.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Van Goidsenhoven W., 2018. *Rode Broeckstraat (Ronse, Oost-Vlaanderen)*, Ruben Willaert, Sint-Michiels-Brugge.

Van Nuffel J., De Brant R., De Kreyger F. & Heynssens N., 2016. *Ronse – Geraardsbergenstraat*, DL&H-Archeologienota, Adegem.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

3.2 Online bronnen

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

<https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2>

www.geologievannederland.nl

<https://www.ontdekronse.be/nl/pyreneeën-tombe>

<i>Hembyse Archeologie is een handelsnaam van de in 2017 opgerichte vennootschap Hembyse BV.</i>	
Maatschappelijke zetel:	<i>Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge</i>
BTW:	<i>BE 0677.720.687</i>
IBAN:	<i>BE25890214307282</i>
BIC:	<i>VDSP BE 91</i>
Telefoon:	<i>0032 472 89 97 66</i>
E-mail:	<i>info@hembyse.net</i>
Website:	<i>www.hembyse.net</i>
Sociale media:	<i>https://www.facebook.com/HembyseArcheologie/</i>